

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2011:12 av Erika Ullberg (S) om behovet av ett helhetsgrepp kring barnsjukvården

Föredragande landstingsråd: Filippa Reinfeldt

Ärendebeskrivning

Motionären föreslår att barnsjukvården ses över för att alla barn ska ges en god och sammanhållen vård.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsstyrelsens motivering

Det är glädjande att befolkningen i Stockholmsregionen växer och det föds många barn. Samtidigt ställer det krav på att sjukvården för barn byggs ut i motsvarande takt. I dagsläget genomförs ett flertal insatser och resursförstärkningar i barnsjukvården för att ytterligare möta barnens behov av vårdinsatser. Särskilda satsningar har gjorts inom både den somatiska vården liksom habilitering och barnpsykiatri.

Inom Landstinget pågår ett omfattande arbete med att utforma framtidens hälso- och sjukvård i Stockholmsregionen. Den huvudsakliga strategin i denna plan är en kraftig förstärkning av närsjukvården, barnsjukvård såväl som vuxensjukvård.

Under 2013 fortsätter arbetet med att tydliggöra vårdstrukturen för barn i behov av akut sjukvård. En del i detta är att alla barn under ett år ska erbjudas att träffa en barnläkare. Översynen omfattar det akuta omhändertagandet inom såväl primärvården som inom den specialiserade barnsjukvården, inkluderande barnmedicin, -kirurgi och -ortopedi.

Inom ramen för vårdval inom öppen barn- och ungdomsmedicinsk vård, som planeras att starta under 2013, kommer uppdraget till barnmottagningarna att utvidgas till att omfatta även akut sjuka barn under ett år. För att ytterligare öka tillgängligheten inom den akuta barnsjukvården kommer en översyn av öppettiderna inom primärvården så väl som inom den specialiserade barnsjukvården att genomföras.

Insatser för att förbättra ungas hälsa krävs på många plan i samhället. Landstingets insatser är viktiga både för att förebygga ohälsa och för att tidigt ta emot barn och ungdomar som har behov av hjälp. Mot den bakgrunden har Landstingsfullmäktige i budgeten för år 2013 beslutat att vårdval för första linjens psykiatri för barn ska införas.

Genom den nyligen genomförda upphandlingen av jourläkarbilar stärks ytterligare det akuta omhändertagandet av barn då jourläkarverksamheten har ett särskilt uppdrag i att prioritera barn. Upphandlingen innebär ett utökat uppdrag när det gäller besök hos sjuka barn som innebär att besök hos barnfamiljer ska prioriteras. Dessutom har nuvarande åldersgräns för besök hos barn sänkts från två till ett år. Det nya avtalet börjar gälla den 1 januari 2013.

Idag är nästan all öppen och sluten vård för barn och ungdomar under 18 år avgiftsfri. Det finns ett undantag och det är besök vid sjukhusens akutmottagningar där avgiften är 120 kr. Vid direkthänvisning från annan vårdgivare tas ingen avgift ut. Avgifterna är utformade för att leda besöken från sjukhusens akutmottagningar till närsjukvården. Barn under 18 år i samma hushåll har ett gemensamt högkostnadsskydd vilket innebär att deras avgifter räknas samman och ligger till grund för frikort.

Den barnsjukvård som Stockholms läns landsting erbjuder invånarna ska vara solidariskt och gemensamt finansierad via skatten, fördelas efter behov, vara av hög kvalitet och tillgänglig för alla barn.

Beslutsunderlag

1. Landstingsstyrelsens ojusterade protokollsutdrag från sammanträde den 28 augusti 2012 § 130. Muntlig reservation anfördes av S-ledamöterna och tjänstgörande V-ersättaren. Protokollet justeras den 11 september 2012
2. Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 juni 2012
3. Motion 2011:12
4. Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 22 maj 2012
5. Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 april 2012.

Ärendet har behandlats i programberedning för barn, unga och kvinnosjukvård den 14 maj 2012, biläggs inte här

Datum för justering: 2012-09-11
Datum för anslag: 2012-09-12

---

§ 130

Motion 2011:12 av Erika Ullberg (S) om behovet av ett helhetsgrepp kring barnsjukvården
LS 1105-0698

Landstingsrådsberedningens skrivelse den 15 augusti 2012 med hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande den 22 maj och landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 juni 2012.

Följande yrkanden framfördes

dels bifall till landstingsrådsberedningens förslag
dels av S-ledamöternas och tjänstgörande V-ersättaren om bifall till motionen.

Ordföranden ställde propositioner om bifall till dessa yrkanden och fann att styrelsen antagit landstingsrådsberedningens förslag.

Landstingsstyrelsen beslutade således föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad enligt landstingsrådsberedningens förslag.

S-ledamöterna och tjänstgörande V-ersättaren anförde *reservation* mot landstingsstyrelsens beslut till förmån för sitt förslag.

Vid protokollet

Anna-Britt Weiss

Exp till:
Landstingsfullmäktige
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Landstingsdirektören

Landstingsstyrelsens förvaltning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-06-07

LS 1105-0698

Landstingsstyrelsen

Ankom Stockholms läns landsting 2012 -06- 11 Dnr. LS 1105-0698

Rotel III

Yttrande över motion 2011:12 av Erika Ullberg (S) om behovet av ett helhetsgrepp kring barnsjukvården

Ärendebeskrivning

I motionen föreslås landstingsfullmäktige besluta om åtgärder för att undvika en barnsjukvård i kris.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 juni 2012
Motion 2011:12
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 22 maj 2012
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 20 april 2012

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

I motionen föreslås att landstingsfullmäktige besluta att barnmedicinska mottagningar ska få ett utökat ansvar för barn över sex månader, närsjukvården ska byggas ut och fördelas över hela länet, jourläkarbilar som utgår från närsjukhusen ska införas för barn, tillgång på kuratorer och psykosocialt stöd för barnen och deras föräldrar ska finnas inom primärvården, höjda patientavgifter för barn ska inte användas som styrmedel av patientströmmar samt att förvaltningen ska ges i uppdrag att se över barnsjukvården i syfte att återkomma med förslag som ger ett helhetsgrepp för en god och sammanhållen vård för barn.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen anger i sitt yttrande att förvaltningen har i uppdrag att ta fram ett förslag till vårdval för barn- och ungdomsmedicinska mottagningar. I det uppdraget ingår bland annat att utreda om den nedre åldersgränsen för besök ska ändras till ett år. Avsikten är att alla föräldrar med barn under ett år ska erbjudas att träffa en barnläkare.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen arbetar med en utredning om den framtida hälso- och sjukvården för barn och unga i enlighet med riktlinjerna för Framtidsplanen för hälso- och sjukvård.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har nyligen genomfört en upphandling av jourläkarbilar. Upphandlingen innebär ett utökat uppdrag när det gäller besök hos sjuka barn. Dessutom har nuvarande åldersgräns för besök hos barn sänkts från två till ett år.

Det pågår ett utredningsarbete inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen med syfte att förtydliga uppdrag och ansvar för barn med psykisk ohälsa. Arbetet beräknas vara klart under hösten 2012.

Enligt yttrandet kommer en översyn av patientavgifternas funktion som styrmedel ses över i samband med utredningen av det akuta omhändertagandet för barn och unga. En effektiv styrning av patientströmmarna till rätt vårdnivå är en viktig del i den översynen.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har, enligt 2012 års budget, uppdragits att tillsammans med berörda aktörer ta ett helhetsgrepp om barnsjukvården.

Med hänvisning till det yttrande som hälso- och sjukvårdsförvaltningen har lämnat anser förvaltningen att motionen ska anses besvarad.

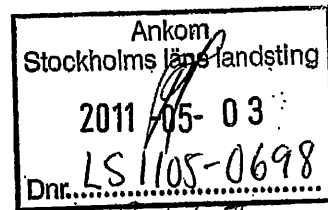
Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets miljöpolitiska program Miljöutmaning 2016 har hänsyn till miljön beaktats och bedömningen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbeskrivning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

MOTION
2011-04-28

Kotet # 2011:12

Motion av Erika Ullberg (S) om behovet av ett helhetsgrepp kring barnsjukvården

Var tredje stockholmare är ung. I Stockholms län bor ca 620 000 barn och unga i åldern 0-24 år. Denna siffra ökar stadigt. Varje dag föds det och flyttar in två fulla SL-bussar med nya invånare. Deras hälsosituation är bland den bästa i världen, men behovet av sjukvård ökar ändå kraftigt.

Landstinget i Stockholms län måste ta itu med en rad utmaningar för att undvika att få en barnsjukvård i kris. Vid en revision av barnsjukvården i Stockholms län i slutet av förra året påtalades en rad problem. Det saknas ett helhetsgrepp på sjukvården för barn över vårdgrenarna. Ansvar för sjuka barn som är riktigt små är otydligt mellan BVC och vårdcentralerna. Trycket på akutmottagningarna vid sjukhusen är skyhögt då många föräldrar väljer att vända sig direkt dit med sina sjuka barn – förmodligen beroende på att de saknar förtroende för eller kunskap om andra vårdinstanser. I väntrummen blir därför också smittoriskerna ett påtagligt problem. Socialstyrelsen har riktat hård kritik mot kapacitetsbristen som har lett till att patientsäkerheten stundtals varit hotad. Personalen gör ett fantastiskt arbete och slår knut på sig själva för att hantera situationen. För att få till stånd en långsiktigt fungerande barnsjukvård krävs dock politiskt ansvarstagande.

Samtidigt som trycket på akutmottagningarna är enormt stort kommer tillgången till akutsjukvården att minska. Det nya Karolinska sjukhuset i Solna (NKS) kommer att ta emot betydligt färre patienter i alla åldrar. Inriktningen är att 25 procent av verksamheten ska vara barnsjukvård, men det är fortfarande oklart hur stor andel av detta som ska vara akutsjukvård. Säkert är i alla fall att andelen vårdtillfällen för akut sjuka barn kommer att minska kraftigt. Tills vidare bör därför Astrid Lindgrens barnsjukhus i Solna finnas kvar, samt verksamheten vid Astrid Lindgrens barnsjukhus Huddinge eventuellt byggas ut.

Det finns utan tvekan ”upptrampade stigar” för barnfamiljer att åka till akutsjukhusen med även lättakuta fall. Det är rimligt och önskvärt att närsjukvården tar ett större ansvar för dessa barn. Samtidigt vet vi att det är svårt att styra patientströmmar. Det finns därför anledning att slå vakt om den lättakuta barnsjukvården som finns vid sjukhusen. Steg ett kan inte vara att stänga

väl fungerande vård dit föräldrarna söker sig. Steg ett måste vara att bygga upp en tillgänglig närsjukvård med barnkompetens som föräldrarna känner förtroende inför och får god kännedom om. Först därefter är det möjligt att styra stora patientströmmar från akutsjukhusen. Vi socialdemokrater säger absolut nej till styrningsförsök med höjda patientavgifter på barnsjukvården.

Socialdemokraterna har alltid värnat en flexibel och tillgänglig vård som finns nära medborgarna i hela länet. Inför valet 2006 fanns ett större antal närakuter i länet och den dåvarande socialdemokratiska majoriteten i landstinget lovade dessutom en fortsatt utbyggnad. Men efter valet påbörjade tyvärr den nya borgerliga majoriteten en nedmontering av de populära närakuterna. Nu visar dock förvaltningens rapport "Framtidens hälso- och sjukvård" att den socialdemokratiska linjen var rätt. Återigen förordas en satsning på närsjukhus med närakuter och specialistkompetens. Närsjukhusen ska avlasta akutsjukhusen och komplettera husläkarmottagningarna vars vårdutbud inte fullt ut kan motsvara de vårdbehov som finns i Stockholms län, framför allt inte gällande barnen.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen menar att specialistvården för barn behöver förstärkas och flytta närmare barnen. Ungefär 20 000 vårdtillfällen föreslås flytta ut från sjukhusens öppenvård till närsjukhus och specialistcentrum. Samlokalisering kan med fördel ske med de barn- och ungdomsmedicinska mottagningarna. Ansvaret för barnens psykiska ohälsa och primärvårdens roll måste också tydliggöras. Ytterligare ett led i att stärka närsjukvårdens resurser och göra den mer flexibel är att införa jourläkarbilar, vars resurser kvällar och nätter bör användas till att undersöka barnen i deras trygga hemmiljö och därigenom förhindra onödig smittspridning i väntrum.

Det måste vara ett grundläggande krav att närsjukhusen fördelas jämnt över länet. I Stockholms län finns idag en klyfta mellan den norra och den södra länsdelen. Där barnens behov är som störst finns minst av hälso- och sjukvårdens resurser. Detta är inte rimligt. Satsningen på närsjukhus måste innebära en förstärkning av sjukvårdsresurserna i sydöstra och sydvästra delarna av Stockholms län. Alla barn – från Hölö till Hallstavik – förtjänar en tillgänglig och god hälso- och sjukvård.

Jag föreslår landstingsfullmäktige besluta:

- att* barnmedicinska mottagningar får ett utökat ansvar för barn över sex månader
- att* närsjukvården byggs ut och fördelas över hela länet
- att* jourläkarbilar som utgår från närsjukhusen införs för barn

- att* tillgång på kuratorer och psykosocialt stöd för barnen och deras föräldrar finns inom primärvården
- att* höjda patientavgifter för barn inte används som styrmedel av patientströmmar
- att* förvaltningen ges i uppdrag att se över barnsjukvården i syfte att återkomma med förslag som ger ett helhetsgrepp för en god och sammanhållen vård för barn

Stockholm den 28 april 2011

Erika Ullberg (S)

PROTOKOLLSUTDRAG

6/2012

§ 11

SAMMANTRÄDESDAG

2012-05-22

Ankom Stockholms läns landsting
2012 -05- 25
Dnr. LS 1105-0698

Rokel II

Justerat   Filipa Reinfeldt (M)
    Dag Larsson (S)

Anslagsdatum   2012-05-22

§ 11 Yttrande över motion 2011:12 av Erika Ullberg (S) om behovet av ett helhetsgrepp kring barnsjukvården
HSN 1108-0948

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion av Erika Ullberg (S) om behovet av ett helhetsgrepp kring barnsjukvården.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2012-04-20

Motion 2011:12 av Erika Ullberg (S)

Protokollsutdrag, Programberedning för barn, unga och kvinnosjukvård, 2012-05-14

Yrkanden

1 Ordförandens (M) förslag för M-, FP-, KD- och C-ledamöterna om bifall till förvaltningens förslag.

2 Dag Larssons (S) förslag för S-ledamöterna, med bifall av Håkan Jörnehed (V), om bifall till motionen.

Propositionsordning

Inför beslut ställer ordföranden proposition på yrkandena. Hälso- och sjukvårdsnämnden **beslutar** i enlighet med ordförandens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden **beslutar**

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

SAMMANTRÄDESDAG
2012-05-22

6/2012
§ 11

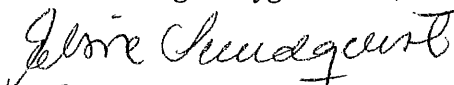
Reservation

S- och V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt egna förslag.

Vid protokollet

Linnea Pettersson

Rätt utdraget intygas

Elsie Sundqvist

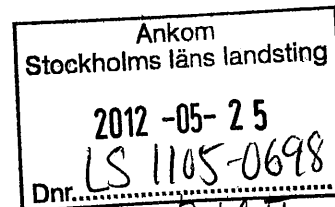
Expedieras till:
Landstingsstyrelsen
S-kansliet
Akten

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-04-20

HSN 1108-0948

Handläggare:
Pia Pahlstad

Yttrande över motion 2011:12 av Erika Ullberg (S) om behovet av ett helhetsgrepp kring barnsjukvården

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion av Erika Ullberg (S) om behovet av ett helhetsgrepp kring barnsjukvården.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2012-04-20
Motion 2011:12 av Erika Ullberg (S)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för barn, unga och kvinnosjukvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

I motionen föreslås att landstinget i Stockholms län måste ta itu med en rad utmaningar för att undvika att få en barnsjukvård i kris. I motionen lyfts bl a den revision fram som Landstingsrevisorerna gjorde av barnsjukvården i slutet av år 2010 i vilken en rad problem påtalades.

Utökat ansvar för barn- och ungdomsmedicinska mottagningar

I motionen föreslås att de barn- och ungdomsmedicinska mottagningarna (BUMM) får ett utökat ansvar för barn över sex månader. Förvaltningen har i uppdrag att ta fram ett förslag till vårdval för BUMM. I det uppdraget ingår bland annat att utreda om den nedre åldersgränsen för besök ska

ändras till ett år. Avsikten är att alla föräldrar med barn under ett år ska erbjudas att träffa en barnläkare.

Förstärkning av närsjukvården och helhetsgrepp för barnsjukvården

I motionen föreslås att närsjukvården byggs ut och fördelas över hela länet. Vidare föreslås förvaltningen få i uppdrag att se över barnsjukvården i syfte att återkomma med förslag som ger ett helhetsgrepp för en god och sammanhållen vård för barn

Förvaltningen arbetar med en utredning om den framtida hälso- och sjukvården för barn och unga i enlighet med riktlinjerna för Framtidsplanen för hälso- och sjukvård. Förvaltningen har även ett uppdrag i 2012 års budget att tillsammans med berörda aktörer ta ett helhetsgrepp om barnsjukvården.

Jourläkarbilar för barn

Motionären föreslår att jourläkarbilar som utgår från närsjukhusen införs för barn. Förvaltningen har nyligen genomfört en upphandling av jourläkarbilar. Upphandlingen innebär ett utökat uppdrag när det gäller besök hos sjuka barn som innebär att besök hos barnfamiljer ska prioriteras. Dessutom har nuvarande åldersgräns för besök hos barn sänkts från två till ett år. Det nya avtalet börjar gälla den 1 januari 2013.

Tillgång till psykosocialt stöd

Motionären föreslår att tillgång till kuratorer och psykosocialt stöd för barnen och deras föräldrar ska finnas inom primärvården. Det pågår ett utredningsarbete inom förvaltningen med syfte att förtydliga uppdrag och ansvar för barn och ungdomar med psykisk ohälsa. Huvudfrågan i uppdraget är att klargöra första linjens ansvar för barn och unga med psykisk ohälsa. Arbetet beräknas vara klart under hösten 2012.

Patientavgifter som styrmedel

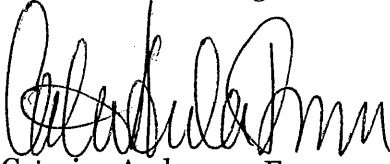
I motionen anges att höjda patientavgifter för barn inte ska användas som styrmedel av patientströmmar.

Idag är nästan all öppen och sluten vård för barn och ungdomar under 18 år avgiftsfri. Undantaget är besök vid sjukhusens akutmottagningar samt vid de när-/lättakutmottagningar som är lokaliserade till sjukhus. Avgifterna är utformade för att styra besöken från sjukhusens akutmottagningar till närsjukvården.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-04-20

HSN 1108-0948

I samband med utredningen av det akuta omhändertagandet för barn och unga kommer även en översyn av patientavgifternas funktion som styrmedel ses över. En effektivare styrning av patientströmmarna till rätt vårdnivå är en viktig del i den översynen.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef